

Nachtvlinders in eigen tuin

Luut de Zee

Na jaren van inventariseren van dagvlinders en de publicatie van Vlinders van Fryslân en enthousiast geraakt door de nachtvlinderexcursies besloot ik dit jaar te beginnen met het inventariseren van nachtvlinders. Ik vond het altijd bewonderenswaardig hoe de ervaren nachtvlinderkenners al die grijsbruine beestjes in een oogopslag konden determineren. De eerste stap was het volgen van de determinatiecursus nachtvlinders georganiseerd door de Vlinderwerkgroep Friesland en de KNNV. Deze eerste kennismaking met nachtvlinders beviel zeer goed en was een mooie opstap om zelf aan de slag te gaan. Ook werd mij duidelijk dat het niet allemaal grijsbruine beestjes zijn, maar dat nachtvlinders zeer fraai kunnen zijn. Om te beginnen ben ik begonnen met te kijken wat er in mijn eigen tuin te zien is. Ik woon in een nieuwbouwwijk, aangelegd in 1996, aan de noordkant van Joure. Buiten de wijk bestaat het landschap voornamelijk uit weilanden. De tuin bevindt zich in km-hok 182-554.

Het materiaal voor het vangen van nachtvlinders had ik voor een deel al in mijn bezit. Vorig jaar heb ik bij de opa van mijn vrouw een oude wasketel op de kop getikt en Siep Sinnema maakte een passende trechter voor ketel. De wasketel heb ik gevuld met lege eierdozen. Nu moest er nog een lamp met toebehoren komen, bij de normale elektronicazaken konden ze mij niet helpen, maar bij een technisch installatiebedrijf wilden ze voor mij wel een HPL-lamp met toebehoren bestellen. De lamp vervolgens boven de wasketel geplaatst en het feest kon beginnen. In verband met mijn werk kan ik niet 's nachts bij de lamp blijven wachten. Met behulp van een tijd klok wordt de lamp gedurende een aantal uren ingeschakeld. De volgende ochtend de trechter van de wasketel halen en vervolgens de eierdozen voorzichtig uit de ketel halen en kijken uit wat voor verrassingen de vangst bestaat. Na de eerste keren raakte ik steeds enthousiaster. 's Avonds keek in naar het weerbericht en als er een droge nacht voorspeld werd kon de lamp weer aan. De lamp heeft door allerlei omstandigheden een beperkt aantal nachten gebrand en zal het komend jaar ongetwijfeld vaker branden.

Het determineren van de gevangen vlinders kost in het begin nog wel wat tijd. Het determineren deed ik met behulp van Skinner. Er zijn uiteraard soorten die gemakkelijk te herkennen zijn, terwijl het bij andere soorten veel moeilijker is. Met name het determineren van uilen valt niet altijd mee. Sommige soorten lijken erg op elkaar, afgevlagen exemplaren zijn moeilijk op naam te brengen en sommige soorten zijn zeer variabel. Maar met enig geduld en met hulp van meer ervaren werkgroepleden heb ik de namen van de gevangen vlinders kunnen achterhalen. Hieronder een lijst van de waargenomen soorten.

Noctuidae

Orthosia gothica
Panemaria tenebrata
Agrotis exclamationis
Ochropleura plecata
Lacanobia thallasina
Oligia fasciuncula
Charanyca trigrammica
Trachea atriplicis
Herminia tarsipennalis
Acronica aceris
Autographa gamma
Melanchra persicaria
Noctua pronuba
Noctua comes
Xestia triangulum
Lacanobia oleracea
Mesapamea secalis
Apamea monoglypha
Hoplodrina alsines
Caradrina morpheus
Mythimna impura
Abrostola triplasia
Acronicta rumicis
Apamea ophiogramma
Naenia typica
Axylia putris
Hadena rivularis
Xestia c-nigrum

Notodontidae

Notodonta dromedarius
Phalera bucephala
Pterostoma papipina
Pheosia gnoma

Geometridae

Biston betularia
Lomaspilis marginata
Ectropis crepuscularia
Semiothisa alternaria
Capmtogramma bilineata
Lomographa temerata
Crocallis elinguaris
Ourapteryx sambucaria
Idaea straminata
Xanthorhoe spadicearia
Cabera exanthemata
Pyrrhia umbra
Semiothisa notata
Epirrhoe alternata
Idaea aversata

Lymantriidae

Euproctis similis
Orgyia antiqua

Drepanidae

Drepana falcataria
Drepana curvatula

Spingidae

Deilephila porcellus
Deilephila elpenor
Laothoe populi

Arctiidae

Spilosoma lubricipeda

Thyatiridae

Habrosyne pyritoides